

Бугарски премијер Бојко Борисов позвао је земље источне Европе на више солидарности у решавању избегличке кризе. У Бриселу узорни ђак, а код куће другар из краја - такав имиџ гради Борисов и сасвим му добро иде.

„Држава је пропала. Дакле поново мора да дође дете улице из Банкје, да се у кући поново уведе ред.“ Тим речима је Бојко Борисов пред почетак свог другог мандата описао стање у земљи и задатак који је пред њим. Свој имиџ бугарски премијер негује на, понекад, чудан начин.

Борисов који је одрастао у Банкји, предграђу Софије, често кокетира са својим скромним пореклом, тако што рецимо за себе каже да је „дете улице“. Пре извесног времена срео сам га испред једног радијског студија у Софији. Он је улазио, ја сам био на изласку. „Здраво, већ смо се једном срели, ја сам Александар Андрејев са Дојче велеа.“ Премијер ми је чврсто стегао руку, ортачки ми се обрадио са „ти“ и представио: „А ја сам Бојко Борисов из Банкје.“

Бојко, ортак из краја: то је нешто што се подразумева, на чему Борисов темељи своју владајућу филозофију. Звучи симпатично, тако и јесте – иако имплицира политички поглед на свет који није без мане. Јер на улици владају јачи. Они одређују правила игре и слабији их слушају.

И на међународном нивоу Борисов зна где јаки седе – наине у Бриселу, у Берлину (Борисов на радном столу има слику Меркелове), у Вашингтону и у Ватикану. У разговору са британским премијером Дејвидом Камероном, Борисов је поносно рекао: „Тројица папа су ме погладила по глави!“ Легендарни су и пољупци у чело којима га увек изнова части председник Европске комисије Жан-Клод Јункер.

Квоте – али и бодљикаве жице

„Мој златни дечак“, зове га Јункер. И заиста Борисов је бриселски одликаш међу премијерима земаља средње и источне Европе. Државне финансије су коректне. Бугарска је такође прихватила обавезујуће квоте за расподелу избеглица у Европи, за разлику од Пољске, Мађарске, Чешке или Словачке. Борисов чак позива друге земље средње и источне Европе на више солидарности када је реч о избегличком питању.

Али Бугарска истовремено интензивно подиже ограде на границама са Турском и Грчком. Бугарска гранична полиција веома је оштра према илегалним мигрантима. Злогласни су и бугарски добровољци, „ловци на избеглице“, који као грађанска стража хватају дошљаке и за то имају подршку међу становништвом. Борисов је у кратком временском размаку о томе имао изнео потпуно различите ставове. Најпре се захвалио „патриотама“ које „помажу држави“. Касније је изјавио да неће толерисати парамилитарне групе, које крше закон. Први став се допада многим Бугарима, други ЕУ.

Борисов се придружио санкцијама против Москве, иако је бугарско становништво изразито пријатељски настројено према Русији. Одустао је и од уносног пројекта изградње гасовода Јужни ток, зато што је то желео Брисел. У знак признања, Јункер је у свом кабинету урадио папирнату салвету на којој је Борисов скицирао Јужни ток.

„О таквим стварима морају да одлуче велики шефови, не ми“, казао је недавно Борисов, овог пута поводом избегличке кризе. Процена је симптоматична – никако нелогична: мала Бугарска један је од највећих нето-прималаца новца ЕУ, дакле разумљиво је што премијер салутира у Бриселу и Вашингтону и даје да га љубе у чело.

Новац као инструмент моћи

Код куће је Борисов сасвим другачији. Нападач, аматерски фудбалер, „тигар из Бистрице“ за своју екипу увек даје одлучујуће голове – клизећи старт против Борисова за противничке играче није препоручљив. Владу води гвозденом руком, неслагање је додуше дозвољено, али на крају шеф одлучује. Сам Борисов то овако формулише: „Уколико желите да поднесете оставку, молим вас урадите то сви заједно, јер иначе ће настати циркус у парламенту.“ Министре смењује како му је воља. Нарочито га занимају ресори у које стиже највише европског новца.

Уз помоћ европских фондова, не само да може да се представи као великодушни отац нације, који своје поданике свакодневно усређује новим ауто-путевима или станицама метроа, а има утицај на медије који се финансирају од пројеката ЕУ или зависе од реклама. Зато није чудо што грађани Бојка већ за доручак добијају сервираног на више телевизијских канала – истовремено и увек уживо, шале се Бугари.

Посматрачи прилика полазе од тога да је новац ЕУ инструмент моћи који Борисов далеко од јавности вешто улаже у пословне и политичке кругове. Такве претпоставке међутим нису доказане.

У поједином депешама америчке амбасаде у Софији, које је објавио Викиликс, наводи се да бивши телохранитељ Борисова – који је својевремено чувао и последњег бугарског диктатора Тодора Живкова после свргавања 1989. године – има најбоље контакте у криминалном миљеу. Додуше те депеше су старе већ шест година.

И поред свега тога – или управо зато – многи Бугари воле свог Бојка, дете улице, које, како сам каже, „са комадом хлеба са машћу заједно са ортацима на пољанчету јури лопту“.

(Дојче веле)